

РАБОТНА ПРОГРАМА

ПО

Националната програма за насърчване на донорството и подпомагане на трансплантацията в Република България 2019-2023 г.

Задача	Срок	Изпълнители	Резултати
1. Ефективно управление и координация на Националната програма по насърчване на донорството и подпомагане на трансплантацията, 2019-2023 г.			
1.1. Сформиране на Национален координационен съвет (НКС) с основна задача осъществяване ръководството на националната програма. Утвърждаване на правила за работата му. Определяне на национален координатор.	2019 г.	МЗ	Изготвена заповед на министъра на здравеопазването, в която се определя съставът на НКС и правилата за неговата дейност.
1.2. Определяне на шестима регионални координатори по донорство, вкл. и в сферата на клетъчната трансплантация, с основна задача проследяване на донорските ситуации в конкретния регион и ежемесечно отчитане причините, поради които не се подават потенциални донори от лечебните заведения в региона.	2019 г.	МЗ, ИАМН	Разработени и приети функционални задължения и номинирани координатори.
1.3. Определяне на областни координатори (до 30, от които до трима за София-град) по донорство, отговорни за лечебните заведения от съответната област. Основна задача – проследяване осигуряването на донорските ситуации в областта.	2019 г.	МЗ, ИАМН	Разработени и приети функционални задължения и номинирани координатори.
1.4. Прецизиране на текстовете за медицинските дейности, свързани с процеса на донорство и трансплантация при актуализацията на медицинските стандарти.	2020 г.	МЗ, ИАМН	Промяна в медицински стандарт; издаване на нови разрешения за лечебна дейност.
1.5. В договорите за управление на изпълнителните директори на лечебните заведения, извършващи дейности по донорство, да бъде вписана и тяхната изрична отговорност за организиране на процеса по откриване, поддържане и предоставяне на потенциални донори с установена мозъчна смърт, както и за контрола върху дейността.	2019	МЗ	В договора за управление да са разписани отговорностите на деректорите на болниците спрямо дейностите, свързани с реализирането на органи донори.
2. Ефективно ангажиране на медицинските координатори и медицинските специалисти във всяка болница, участваща в процеса на трансплантация.			
2.1. Актуализиране при необходимост на броя координатори по донорство във всяка болница, определена за донорска база.	2020 г.	ЛЗ	Обхващане на здравната мрежа и създаване на ефективна система за идентифициране, откриване и осигуряване на донори на органи в страната.

Задача	Срок	Изпълнители	Резултат
2.2. Актуализиране при необходимост на броя на координатори по трансплантация във всяка болница, в която ще се провежда трансплантация.	2020 г.	ЛЗ	Обхващане на здравната мрежа и създаване на ефективна система за трансплантация в страната.
2.3. Определяне на конкретни изисквания към координатора по донорство и координатора по трансплантация.	2020 г.	ЛЗ, ИАМН, МЗ	Разработване и приемане на изисквания. Координатор трябва да е реаниматор, отговарящ на следните критерии: да има мотивация; да има работен капацитет; да има капацитет да отговори на нуждите и изискванията на програмата; да притежава креативност; да притежава комуникативни умения, гъвкавост; отдаденост.
2.4. Създаване на организация за дейността на координаторите.	2020 г.	ИАМН	Брой извършени проверки на обективните и субективни условия за работа на координаторите.
2.5. Дефиниране на проблемите, които пречат на работата на координатора за всяка конкретна болница.	2020 г.	ИАМН, ЛЗ	Идентифицирани проблеми и предложени мерки за тяхното решаване.
3. Дейности по откриване и установяване на потенциален донор.			
3.1. Актуализиране на процедурите за оценка на потенциалните донори преди трансплантацията с цел предоставянето на достатъчна информация за извършването на анализ от трансплантационния екип. Установяване и документиране на рисковете и характеристиките на органите.	2020 г. - 2023 г.	ЛЗ	Подобряване качеството и безопасността на органите преди трансплантацията.
3.2. Разработване на механизми за улесняване на идентифицирането на донорите на органи в България и трансграничния обмен на органи в Европа.	2020 г.	МЗ, ИАМН, НКС	Стандартни оперативни процедури.
3.3. Обучение на медицински специалисти от интензивно отделение и отделението за спешна помощ за идентифициране на потенциални донори на органи.	2020 г. - 2023 г.	МЗ, ИАМН	Проведено обучение.
4. Привличане на общественото внимание върху необходимостта от донорство.			
4.1. Информационна кампания във връзка с даряване на органи, тъкани и клетки, за да се даде шанс на повече хора да получат животоспасяващ орган, тъкани или клетки.	2019 г. - 2023 г.	МЗ, ИАМН, НКС	Проведена информационна кампания.

Задача	Срок	Изпълнители	Резултат
4.2. Организиране на периодични срещи на национално равнище с журналисти и лица, формиращи общественото мнение, за популяризиране на ползите от донорството и трансплантацията.	2019 г. - 2023 г.	МЗ, ИАМН, НКС	Проведени срещи.
4.3. Включване на теми за трансплантацията и донорството в училищното образование.	2022 г.	МЗ, МОН	Разговори в рамките на часовете на класа. Промяна на Приложение 2 „Рамкови изисквания за резултатите от обучението по здравно образование“ към Наредба 13 за гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование, чрез изрично включване на проблемите на донорството. Включване на темите за трансплантацията и донорството в учебни програми по здравно образование в избираемите учебни часове или в дейности по интереси. Изработване на учебни материали за трансплантацията и донорството, подпомагащи разгръщането на понятия като „качество на живот“ и „здравна култура“, заложи в учебните програми по биология и здравно образование и гражданско образование
5. Провеждане на обучение в страната и чужбина за подобряване на организацията на всички дейности, свързани с донорството и трансплантацията.			
5.1. Провеждане на национални срещи на изпълнителните директори и управителите на лечебните заведения в страната с цел разясняване на отговорността във връзка с процеса на откриване, поддръжане и предоставяне на потенциални донори и необходимостта от контрол върху дейността.	2019 г. и 2023 г.	МЗ, ИАМН, НКС, лечебни заведения	Проведени срещи.
5.2. Провеждане на срещи с представители на всички нива в координационната мрежа за донорство и трансплантация, за да се улесни комуникацията и да се обменят добри практики.	2020 г. - 2023 г.	ИАМН, ЛЗ, координатори	Проведени срещи.
5.3. Продължаващо обучение на координаторите от лечебните заведения, които участват в изпълнението на националната програма.	Постоянно (начало от 2020 г.)	ИАМН, ЛЗ, координатори	Проведено обучение.
5.4. Програми за обучение на координаторите по донорство относно кондиционирането на донори.	2020 г. 2021 г.	МОН, Медицински университети, ИАМН, ЛЗ, координатори	Проведени месечни програми.
5.5. Обучителни срещи на координаторите и екипите към тях от спешните отделения, неврологичните и неврохирургичните отделения в лечебните заведения по дейности, които се различават от дейностите по откриване и установяване на потенциален донор.	Постоянно (начало от 2020 г.)	ЛЗ, Медицински университети	Проведени обучителни срещи лечебните заведения.
5.6. Обучение на екипите на болници, които не са донорски бази, относно необходимите действия при пациентите с тежко мозъчно увреждане - потенциални донори.	Постоянно (начало от 2020 г.)	ИАМН, ЛЗ	Проведено обучение.
5.7. Първоначално и продължаващо обучение на специалистите. Включване на темите за донорство и трансплантации в учебните програми на медицинските университети. Разработване на следдипломни курсове в областта на донорството и трансплантологията.	Постоянно (начало от 2020 г.)	МЗ, ИАМН, ЛЗ	Брой проведени обучения.

Задача	Срок	Изпълнители	Резултат
5.8. Развитие на международното сътрудничество и обмен на информация и опит. Обучение на български специалисти в България от страна на екипи на чуждестранни специалисти.	Постоянно (начало от 2020 г.)	МЗ, ИАМН, ЛЗ, координатори	Брой проведени международни обучения и форуми.
5.9. Провеждане на обучения за повишаване на квалификацията на български медицински специалисти	2020 г.	МЗ, ИАМН	Планиране на обучения.
6. Създаване на възможност за ползване на информацията за хоспитализирани пациенти на НЗОК за нуждите по наблюдение и контрол на дейностите по донорство и трансплантация. Изграждане на връзка между системата за отчитане на болниците към съответните здравни каси и софтуерната система на ИАМН, НЗОК и МЗ.			
6.1. Актуализация на изискванията за отчитане на дейността на координаторите (регионалните и областните) и лечебните заведения.	2019	МЗ, ИАМН, ЛЗ, НКС, координатори	Приети нови формуляри за отчетност и извършена промяна в нормативната база.
6.2. Утвърждаване и въвеждане на система за отчет и мониториране на резултатите от трансплантационната дейност по лечебни заведения	2020 г.	ИАМН	Брой обработени отчети.
7. Подобряване процесите по идентифициране на донори.			
7.1. Увеличаване на потенциала за диагностика и лечение с оглед идентификацията на възможно най-ранен етап на потенциалния донор и неговото поддържане във физиологично състояние и потенциала за успешни трансплантации чрез инвестиране в СМР и ново оборудване.	2020 г. - 2023 г.	МЗ, ЛЗ	Готовност за адекватна реакция с цел диагностика на мозъчната смърт и адекватно кондициониране.
8. Подобряване на организираната система за разпределяне и транспортиране на дарените органи по най-адекватен начин за успешния резултат от трансплантацията.			
8.1. Усъвършенстване на всички координационни и логистични дейности на всеки етап от процеса.	2020 г. - 2023 г.	ИАМН, МЗ, ЛЗ	Готовност за адекватна обработка и съхранение на органа.
8.2. Изграждане на координирана и своевременна логистика при донорска ситуация.	2020 г. - 2023 г.	ЛЗ, ЦСМП, ИАМН, Министерство на отбраната, Министерство на вътрешните работи, общини, кметове	Доставяне навреме на органа в качествено и безопасно състояние.
9. Осигуряване на 24-часова възможност за комуникация между координаторите и ИАМН.			
9.1. Създаване на организация, при която екипът на ИАМН ще отговарят на дежурните телефони и ще извършват координация при всички донорски ситуации (24/7) и ще имат достъп до онлайн база данни, подавана от регионалните координатори по донорство. Отговорните лица ще координират цялостната дейност по донорство и обмен на информация с различни европейски структури.	2020 г. - 2023 г.	ИАМН	Брой назначени лица и приети изисквания за тяхната работа. Осигурена техника.

Задача	Срок	Изпълнители	Резултат
9.2. Навременно, ясно и точно уведомяване на координаторите за срещи, събития, изисквани документи и промени в правилата на работа	2020 г. - 2023 г.	ИАМН	Проведена кореспонденция.
10. Разширяване на обхвата на извършваните трансплантации.			
10.1. Създаване и утвърждаване на единни правила и писмени процедури за взаимодействие между отделните лечебни заведения с оглед осигуряване на непрекъсваемост и приемственост на процеса по оценка на реципиента, лечение, извършване на трансплантации и посттрансплантационно наблюдение на донора и реципиента.	2019 г.	МЗ, ИАМН, координаторите	Брой изготвени СОП, регламенти и правила.
10.2. Периодично информиране от ИАМН за дейностите на лечебните заведения в сферата на трансплантацията и периодичното оповестяване на постигнати резултати (медицински и организационни). Анализ на резултатите след извършените трансплантации.	Постоянно	ИАМН	Публикувани данни през годината.
10.3. Лицензиране и прелицензиране, развитие и поддръжане на трансплантационни центрове.	2023 г.	МЗ, ИАМН	Стартиране на процес за развитие на белодробните трансплантации в България.
10.4. Реализиране на двустранни и многостранни контакти и споразумения, ефективна комуникация и диалог с европейски лечебни заведения и клиници във връзка с лечението на български пациенти. Членство в европейски организации.	2019 -2023 г.	МЗ, ИАМН	Провеждане на кореспонденция за разширяване на обхвата на клиници, които могат да трансплантират български пациенти. Провеждане на кореспонденция с европейски организации.
11. Подбор и оценка на пациенти за трансплантация.			
11.1. Създаване на национални комисии за всички органи към ИАМН за целите на формиране на национална листа на чакащи по съответните направления. Определяне на реда и условията за наблюдение на включените пациенти в листата на лицата, нуждаещи се от трансплантация на орган и за актуализиране на тази листа. Определяне на реда и условията за взаимодействие между координаторите по донорство, ИАМН и трансплантационни центрове, в т.ч. за обмен на информация и вземане на решения за алокацията на органите към съответните трансплантационни центрове.	2019 г.	МЗ, ИАМН	Определени комисии към ИАМН със заповед на министъра на здравеопазването.
11.2. Националната листа на чакащите се формира от листите на чакащите за всеки орган, на всеки един трансплантационен център. Алокацията на органите се осъществява по строги медицински показания, като най-тежко болния е на първо място в листата на чакащите. За всеки орган има изработени международни критерии за определяне тежестта на състоянието.	Постоянно	ИАМН, трансплантационни центрове	Брой реализирани донори.

Задача	Срок	Изпълнители	Резултат
11.3. Трансплантацията се осъществява в трансплантационния център, от който е подаден пациентът към националната листа на чакащите.	Постоянно	ИАМН, Трансплантационни центрове	Брой извършени трансплантации.
12. Заплащане и финансово отчитане на дейностите по органична трансплантация и клетъчна трансплантация съгласно програмата.			
12.1. Актуализиране на условията и реда за заплащане и отчитане на всички видове дейности по трансплантация.	2019 г.	МЗ, ИАМН, националните експертни съвети	Създаден алгоритъм и изменена нормативна уредба.
13. Повишаване капацитета на националната публична донорна банка за стволни клетки и костен мозък.			
13.1. Създаване на правила за добра лабораторна и медицинска практика в областта на стволно-клетъчните трансплантации.	2020 г.	ИАМН	Създадени правила.
13.2. Повишаване квалификацията на специалистите, извършващи дейности по вземане, експертиза, обработка, съхраняване и присаждане на стволни клетки.	2020 г.	ИАМН	Брой специалисти, преминали през обучение за повишаване на квалификацията.
13.3. Изготвяне и утвърждаване на условия и ред за достъп на специалисти от Националната публична донорна банка (НПДБ) до лечебните заведения за болнична помощ, осъществяващи дейност по специалност акушерство и гинекология.	2020 г.	МЗ	Изменения на нормативни актове.
14. Мониторинг и оценка на дейностите по програмата.			
14.1. Координация и оперативен мониторинг на изпълнението на дейностите по програмата.	ежегодно	ИАМН	Представени годишни отчети.
14.2. Изготвяне на годишни анализи и отчети за изпълнението на дейностите по програмата.	ежегодно	ИАМН	Представени годишни отчети.
14.3. Изготвяне на междинна оценка за изпълнение на програмата (2021- 2022 г.).	2021 г. -2022 г.	ИАМН	Отчет за резултатите от междинната оценка на програмата.
14.4. Изготвяне окончателен анализ и оценка на изпълнението на програмата.	2023 г.	ИАМН, НКС	Изготвен заключителен доклад с анализ и оценка на програмата.